

NOM: _____ CURS: _____ DATA: _____

- 1 Llegeix el text següent. Fixa't en els sintagmes marcats en negreta. Analitza'ls i indica en quin cas hauria d'estar en llatí aquesta funció.

«... A continuació **el lleó i la bruixa** van rodar per terra però ella estava a sota; i al mateix temps **totes les criatures guerreres** que Aslan havia conduït allà **des de la casa** de la bruixa es van llançar violentament sobre les files enemigues, els nans amb les seves destrals com a armes, els gossos **amb els ullals**, el gegant amb el garrot –encara que **els seus peus** també van aixafar **dotzenes** d'adversaris–, els unicorns amb les banyes, els cen-

taures amb espases i peülles. L'esgotat exèrcit d'**en Peter** els va rebre amb aclamacions, i els recent arribats van rugir, mentre l'enemic cridava i s'embarbussava fins que el bosc va tornar a ressonar amb el terrabastall **d'aquella escomesa**.»

C. S. LEWIS, *El lleó, la bruixa i l'armari*
(Cròniques de Nàrnia)

SINTAGMA	FUNCIÓ	CAS
el lleó i la bruixa	Subjecte	Nominatiu
totes les criatures guerreres		
des de la casa		
amb els ullals		
els seus peus		
dotzenes		
d'en Peter		
els		
d'aquella escomesa		

- 2 Relaciona amb fletxes els elements de les dues columnes.

CAS

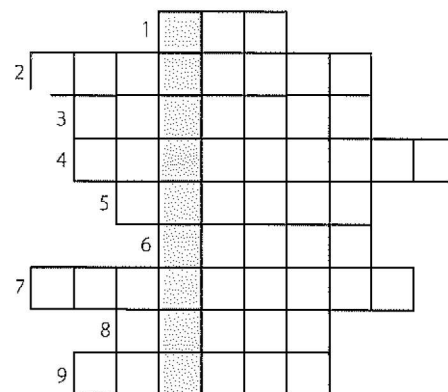
- Vocatiu
- Acusatiu
- Genitiu
- Nominatiu
- Ablatiu
- Datiu

FUNCIÓ

- Complement indirecte
- Complement del nom
- Crida
- Complement directe
- Subjecte i atribut
- Complement circumstancial

- 3 Resol aquests mots encreuats morfològics. A la columna vertical apareixerà una expressió llatina. Esbrina què significa.

1. Cada una de les formes que fa servir el sistema nominal llatí per indicar la funció.
2. Cas que indica el complement circumstancial.
3. Característica gramatical pròpia dels verbs.
4. Mode verbal que es fa servir per donar ordres.
5. Característica gramatical (en llatí n'hi ha tres).
6. Es fa servir per expressar el complement indirecte.
7. Apareix en l'enunciat i és propi del subjecte.
8. Paraules que tenen persona, temps...
9. Característica gramatical compartida per la flexió verbal i la nominal.

NOM: _____ CURS: _____ DATA: _____

1 Analitza i tradueix els textos següents.

TEXT A

Deae romanae

Romani multas deas habent.

Minerva, in Graecia Athena, sapientiae et disciplinarum dea est. Minerva e capite Iovis¹ armata nata est²: hastam, parmam, lorica et galeam portat. Nam quoque bellicae disciplinae dea est³. Minerva viros⁴ non amat, ergo innuba manet. Noctua Minervae adscribitur⁵.

Altera dea Diana est. In Graecia eam⁶ Artemidem appellant. Diana lunae et silvarum dea est. Filia Latonae et Iovis, gemella Apollinis est. Diana pharetram, sagittas et arcum⁷ portat. In silvis feras agitat. Cervae Dianae adscribitur. Etiam Diana semper innuba manet.

Tertia, sed non ultima, dea Vesta est. In Graecia eam Hestiam appellant. Vesta Saturni et Rheae filia est. Semper Olympi habitata. Vesta flammae dea est. In foro romano⁸ templum rotundum⁹ habet. In eo¹⁰ virgines Vestales¹¹ flammam incensam sustentant. Asinus¹² Vestae adscribitur.

Tres deae solae innubae sunt¹³: Minerva, Diana et Vesta.

Diana caçadora, segle III.
Museu del Bardo, Tunis.

Noms propis

Apollinis, Gen sing. m.: Apol·lo
Athena, ae, f.: Atena
Diana, ae, f.: Diana
Graecia, ae, f.: Grècia
Hestia, ae, f.: Hèstia
Iuppiter, Iovis, m.: Júpiter
Latona, ae, f.: Latona
Minerva, ae, f.: Minerva
Rhea, ae, f.: Rea
Romanus, a, um: romà
Romani, Nom pl. m.: els romans
Saturni, Gen sing. m.: Saturn
Vesta, ae, f.: Vesta

Vocabulari

agito, as, are: caçar, perseguir
amo, as, are: estimar
armatus, a, um: armat
bellicus, a, um: de la guerra, bèl·lic
capio, is, ere, cepi, captum: agafar
cervae, ae, f.: cérvola
dea, ae, f.: deessa
disciplina, ae, f.: art, ciència
fera, ae, f.: fera, animal salvatge
filia, ae, f.: filla
habito, as, are: habitar, viure

hasta, ae, f.: llança
incensus, a, um: encès
innuba, ae, f.: soltera
lorica, ae, f.: cuirassa
noctua, ae, f.: òliba
parma, ae, f.: escut
porto, as, ar: portar
semper, Adv: sempre
silva, ae, f.: bosc
solus, a, um: sol/a
sustento, as, are: mantenir, sostenir

Notes

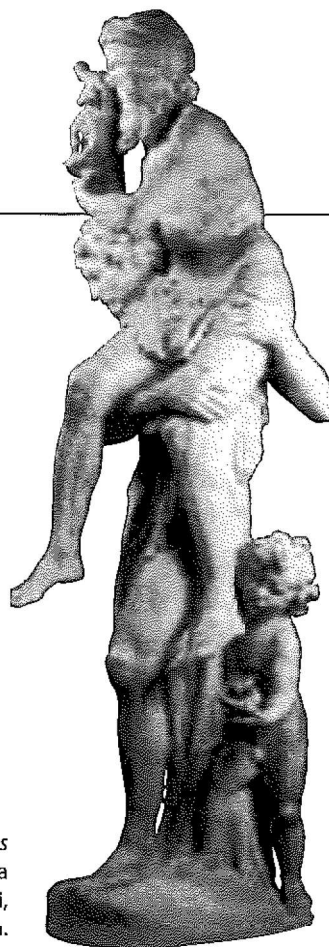
- ¹ *e capite Iovis*: del cap de Júpiter
- ² *nata est*: va néixer
- ³ *est*: 3a pers. sing. pres. (*sum, es, esse, fui*): és
- ⁴ *viros* Ac pl. m.: homes
- ⁵ *adscribitur*: està consagrat/ada (+ datiu)
- ⁶ *eam*: Ac sing. f. *is, ea, id*: aquesta
- ⁷ *arcus*, us, m.: *arcum*: Ac sing: arc
- ⁸ *in foro romano*: al forum romà
- ⁹ *templum rotundum*, Ac sing. n.: temple rodó
- ¹⁰ *in eo*: en ell
- ¹¹ *virgines Vestales*, Nom pl. f.: les verges Vestals (sacerdotesses de Vesta)
- ¹² *asinus*, i, m.: Nom sing: ase
- ¹³ *sunt*: 3a pers. pl. pres. indic. (*sum, es, esse, fui*): són, estan

TEXT B

Eneas anima els seus homes

Troiam, patriam nostram, amamus, sed hodie procul ab Asia erramus. Advenae Troiam Helenae causa expugnant et nos e patria expellunt. Ergo familiis patriam novam in advenarum terris quaerimus et ad Italiam navigamus. Incolae Italiae contra nos coniurant, copias parant, sagittis hastisque vulnerant.

Sed inter incolas Asiae claram famam habetis, si famam amatis, nunc pugnare debemus. Ipsa dea dicit: Aeneadae in Italia novam patriam condunt... age, ad pugnam per Troiam venimus!

Eneas amb el seu pare Anquises i el seu fill Ascani. Escultura de Gian Lorenzo Bernini, Galeria Borghese, Roma.

Vocabulari

Aeneadae, arum: companys d'Enees, els eneates.

ab, Prep: + Abl: de, des de

advena, ae, m.: estrangers

age, Interj: som-hi!

amo, as, are: estimar

causa: Prep + Gen: per causa de

clarus, a, um: cèlebre

debeo, es, ere, ui, itum: deure

e, Prep + Abl: de, des de

ergo, Conj: per això

expello, is, ere, puli, pulsum: expulsar

fama, ae, f.: fama, reputació

Helena, ae, f.: Elena

hasta, ae, f.: llança

hodie, Adv: avui

in, Prep: (Ac/Abl) a/en

inter, Prep + Ac: entre

ipsa, ipse, ipsum: la mateixa

nos, nostrum: nosaltres

novus, a, um: nou

sagitta, ae, f.: fletxa

si, Conj: si

Troia, ae, f.: Troia

procul, Adv: lluny

pugno, as, are: lluitar

vulnero, as, are: ferir

SEGONA DECLINACIÓ I IMPERFET D'INDICATIU

NOM: _____ CURS: _____ DATA: _____

1 Completa la flexió dels següents substantius de la segona declinació.

MASCULÍ			
Nominatiu singular	Domin-	Acusatiu plural	
Acusatiu singular		Genitiu plural	Taur-
Genitiu singular	Vir-	Datiu singular	
Nominatiu singular		Ablatiu singular	Puer-

NEUTRE			
Nominatiu singular	Verb-	Nominatiu plural	
Genitiu singular		Genitiu plural	Bell-
Datiu singular	Vocabul-	Datiu plural	
Acusatiu singular	Oppid-	Acusatiu plural	

2 Indica la persona, el nombre i el temps de les formes verbals següents. Després canvia el temps de present a imperfet o a l'inrevés, segons que correspongui.

VERB	PERSONA	NOMBRE	TEMPS	CANVI DE TEMPS
Lauda-ba-m				
Vola-s				
Dic-u-nt				
Veni-e-ba-mus				
Ride-tis				
Mitt-i-t				

PREPOSICIONS I CIRCUMSTANCIALS DE LLOC

NOM: _____ CURS: _____ DATA: _____

- 1 Llegeix aquestes expressions circumstancials i identifica les accions del duel entre el domador i el tigre que tens a la pàgina següent.

Domitor et tigris

Ad aut versus tigrem	
Ante aut apud tigrem	
Pro aut coram tigre	
Adversus aut contra tigrem	
Circa tigrem	
Cum tigre	
Super tigrem	
Supra tigrem	

In aut super tigre	
De tigre	
Sub tigre	
Infra tigrem	
In tigrem	
Intra tigrem	
Ex aut e tigre	
A tigre	

Gladiador enfrontant-se a un lleó. Fresc de l'amfiteatre romà de Mèrida.

Domitor et tigris

